

JUGOSLAVIJA—DEŽELA PRIRODNIH BOGASTEV

Bosna in Hercegovina zakladnica rud. Narod bil v revčini vzliz bogastvom zato, ker so jih izrabljali tuji edino sebi v korist

Ni je na prirodnih bogastvih v vodnih silah proporcionalno po prebivalstvu in površini bogatejše dežele kakor je Jugoslavija. Vzlič temu je njen ljudstvo pred obema vojnoma živelo v revčini. Prav zaprav je bilo vedno v pomanjkanju, zato, ker so bila prirodna bogastva v posesti tujcev, katerim je bilo vseeno, kako ondoto ljudstvo živi — kajti lastniki so mislili samo na dobitke.

Jugoslovanski narodi so bili eni izmed najbolj izkorisčanih na vsem svetu, a po naravnih zakladah pa bi bili lahko bolj v blagostanju kot pa so npr. škandinavski narodi.

Sledenči članek predočuje, kaj vse premore Jugoslavija v ruda, navšteviši gozdove in razna druga bogastva, ki jih ima in po katerih tuji še vedno prepreči.

"Po svoji površini je Jugoslavija na enajstem mestu v Evropi, po številu prebivalstva na desetem, po svojem prirodnem bogastvu pa spada med prve evropske države.

Leta 1453 je Grk Cristobolus trdil, da kjer koli zasadi človek v to zemljo lopato, naleti na dragoceno ležišča rudnin, bogatja kot se nahajajo v Indiji.

Ta velika bogastva balkanskih narodov so dolga stoletja izkorisčala močne države. Zgodovinar Plinij piše, da so še v Neronovi dobi pošiljali iz Bosne v Rim dnevno 50 funtov zlata.

Za časa turške vlade na Balkanu so bili bogati rudniki zapuščeni. Toda ko je Avstro-Ogrska sklenila s carsko Rusijo sporazum o razdelitvi sfer na Balkanu in okupirala Bosno in Hercegovino, je začela izkorisčati rudno bogastvo te zemlje. Geologi so raziskovali in odkrivali nova ležišča rud. Fridrich Kater je odkril vsemu svetu, s kakšnimi rudami razpolaga Bosna in njegova poročila so privabilna na Balkan, predvsem v Srbijo, Metohijo in na Kosovu prejel število izkorisčevalcev — in pada.

Toda vsa raziskovanja so bila nesistematična in geologom je šlo samo zato, da bi njihovi gospodarji bogastvo Balkana čim bolj izkoristili. K načrtнемu delu v tej smeri je pristopila še Jugoslavija po drugi svetovni vojni.

Sodobna veda uči, da obstaja 26 strateških surovin po katerih se računa rudno bogastvo dežele in njena gospodarska neodvisnost. Te surovine so: železo, mangan, krom, volfram, molibden, nikel, aluminij, baker, kosit, svinec, cink, antimon, živo srebro, platina, nafta, premog, grafit, magnezit, azbest, fluorit, žveplo, pirit, kalij, fosfat, liskum in jod.

Do leta 1941 so od teh rud v Jugoslaviji kopali 17, štiri rude so bile nezname ali jih niso izkorisčali, a za ostalih pet so misili, da jih v Jugoslaviji ni (volfram, nikel, kosit, furlit in grafit). Sedaj pa so odkrili ležišča kositra in nikla, tako da bodo do 26 strateških rud kopali 23, a ostale tri bodo geologi verjetno še odkrili. Tako visoko število odkrili.

(Konec na 3. strani.)

Nova metoda v industrialnih sporih

Stavka pri Chrysler kompaniji je trajala nad sto delovnih dni. Unija in korporacija sta spoznali, da sta bili obe na izgubi za nič koliko milijonov dolارjev.

Ne unija, ne kompanija, ni zmagal.

Le stavkarji so na škodi, ker so izgubili sto delovnih dni. Unija pravi — in je brkone v pravem, da jih bodo že kako pridobi — namreč že se ne pripieti kriza ali kaj takega, kar te vrže z dela.

Delničarji so tudi proti stavkom, seveda zaradi dividend. Če dobička ni, jih ne dobe. A prav tako so iz enakega vzroka proti višanju mezde delavcem svojih korporacij.

Ampak stavka pri omenjeni korporaciji je dokazala delavcem in delničarjem, da se ne izplača nikomur v take borbe. Temveč rajše spore izravnati ta-

ko, da se z delom nič ne prekine.

Pa je prišla v javnost vest, da po več ko tri mesečnih pogajanjih se je dogodil sporazum med delavci avtne unije ter s korporacijo General Motors, ki je največja te vrste v deželi in vposlojuje kakih 250,000 delavcev.

Pogodbu velja za pet let. Delavci so dobili 19c "povišanja"

na uro, toda od tega bodo dobili samo 4c več plače, ostalo gre v penzijski sklad in pa za zdravniško oskrbo in za bolniške podporte.

V pogodbi je ostala v veljavni tudi klavzula iz prejšnje pogodbe, ki določa, da se mezda ravna po cenah življenskih potrebščin. Ako se zvišajo, se zviša sorazmerno tudi mezda. Toda ako se znižajo, gre navzdol tudi del.

Važnost tega sporazuma je, da je z njim stavka preprečena, ki bi vrgla v brezidelje nad mi-

lijon ljudi. Uniji se je šlo za rih, je vprašanje. V nekaterih tem, da izvojuje poravnavo brez stavke, ker in dolgotrajnjem boju s Chrysler kompanijo je uvedela, da je ceneje za vse prizadete, ako pride do pogodbe brez takuge dragega boja.

Penzije bodo po \$200 na mesec. Kompanija doda iz penzijskega sklada kolikor manka po odbitke vladne penzije do \$100.

Predsednik unije Walter Reuther pravi, da je ta brezprimer na dolgotrajna pogodba z General Motors dokaz razsodnosti na obeh straneh in služi za vzor drugim.

Sicer bi General Motors korporacija lahko dala več kakor je, ker lani so bili njeni dobički večji kot še kdaj v njeni zgodovini. In letos je bil njeni čisti profit v prvem četrtek letu večji kot kakor v isti dobi lanskem letu.

Dali bo ta sporazum, ki je bil dosežen brez stavke ponavljaj tudi v drugih industrialnih spo-

Še nekaj vabila na konferenco Prosvetne matice

V nedeljo 11. junija bo v Arcadia parku — last članstva SNP — v Milwaukee konferenca Prosvetne matice. Prične se ob 10. dopoldne po standardnem času. V Chicagu in v mnogih drugih krajih ga v poletju menjamo. Torej naj služi na znanje vsem, ki pridejo na to zborovanje, da se prične ob 10. "na starci čas", ki je tam v veljavni.

Tajnik konference Anton Udovič, bo v prihodnji številki opisal, kako se bomo vozili tja in prav ža v to številko med drugim: "Milwačani bi radi vedeli, kako se bomo privozili v njihovo mesto. Ali z avti, ali z North Shore Line železnico, z busi ali kakor že.

"Večina društev, klubov ter drugih skupin Prosvetne matice mi pošlje le ime zastopnika, ne pa njegovega naslova. Zato mi je težko dognati, kje naj ga poiščem (namreč njegov naslov), da bi mu dal navodila za vozilo v Arcadia Park."

Cas je kratek, navodil tudi v tej številki še ni, a bodo prav gotovo v prihodnji. Običajno smo v Milwaukeeu zborovali tik proge North Shore železnice in nismo bili nič v zadregi kako najti prostor. Veliko naših ljudi že poznajo kraj, kjer sedana konferenca (Arcadia Park), a tudi Slovenije ter je eden glavnih funkcionarjev Enotnih sindikatov. Stejemo ga lahko, da zastopa slovenske delavce in rudarje.

"Kaj bo na dnevnem redu?"

Same važne stvari.

Vsi veste, da v naših aktivnostih vseh vrst zmanjkuje delavec in morda nam bo mogoče kaj ukreniti, da one, ki odnehajo, nadomestimo z drugimi.

Na konferenci bo poleg poročil o Prosvetni matici, o Ameriškem družinskom koledarju, o Proletarju itd. tudi poročilo o minulem zboru Slovenskega ameriškega narodnega sveta (SANS) ter o njegovih zaključkih.

Razpravljam bomo morali, kako delati na našem delavskem in kulturnem polju v bodoče — torej bo ta konferenca res važna.

Tajniku Antonu Udoviču je bilo javljeno že mnogo zastopnikov, zastopnic in gostov, a tudi vse tisti, ki niso bili priglašeni, nam bodo prav tako dobro došli.

Torej ne pozabite — na svidenje 11. junija v Arcadia parku v Milwaukeeu.

Iskati napake na drugih je igrača. Delati je težje.

Socialistično gibanje hoče zgraditi raj na zemlji. A tudi pravico verovati v nebesa po smrti nikomur ne odreka.

Vedeti kako svetovati, je umetnost učenja.—Amiel.

Kdor je prepričan, da ima prepričanje, se mu ni treba nikdar bati, da ga mu kdo ukraje, ali ga mu odnesе vihar.

Dr. Frank J. Kern je edini izmed zdravnikov slovenskega rodu in v tedelu, ki je dal nič koliko svojega časa našemu ljudstvu zastonj. Napisal je besednjak, slovico, napisal je spomine in ima v enem prejšnjih letnikov Ameriškega družinskega koledarja tudi spomine na slovenske semenišnike v St. Paulu v Minnesoti.

Dr. Kern je bil narodni delavec skozi ves čas od kar ga poznano, ni pa bil prijatelj "ajzenponarskih" socialistov. Vzlič temenim mi njegove zasluge in on naše, kolikor jih imamo, ce sploh kaj. Bržkone jih je veliko na obeh straneh.

Dr. Kern piše med drugim:

"Prav z zanimanjem sem prebral Ameriški družinski koledar za leto 1950 in to posebno vaš članek o postanku Slovenske narodne podporne jednotne.

Znano mi je, koliko truda povzroča celo kratki zgodovinski članek, če hočemo, da so podatki točni. Čestitam."

Cloveku, ki gara noč in dan, se dobro zdi posebno priznanje "z druge strani".

Pri nas smo ga njemu vedno dali tudi takrat, ko smo bili v največjih razprtijah.

Dr. Kern dalje v pismu vprašuje, kje vse je uprednik koledarja dobil podatke, npr. njegove opise v Ameriški domovini. Nu, zamišli si nekak opis in nato zbirš gradivo zanj. Pri SNPJ morda ne bo nikoli nihče vedel, koliko truda me je stalo tisto delo, a SNPJ mi ni prispevala niti za poštnine, ne za voznine. In je nikdar niti nisem vprašal za to. A ko so mi začeli v Prosveti priobčati tisti spis, ki je sedaj predelan v letosnjem Ameriškem družinskom koledarju, so ga potaknili z malenkostnimi črkami v naslovu med mrtvaške ter druge oglase in lahko si vsakdo predstavlja, da je človeku hudo, kadar ga postavlja. Dr. Kern to ve, pisal mi je prisrčno in se mu hvaljeva za priznanje.

Jednotina knjiga je stala nad deset tisoč dolarjev. Spis v Ameriškem družinskom koledarju pa pove več o SNPJ kot vse tista knjiga in to za jednotno brez vsakih stroškov.—F.Z.

V nedeljo 11. junija gremo ljudje iz severnega Illinoisa in pa naši sosedje Wisconšani v Arcadia Park na konferenco Prosvetne matice za to okrožje. Več o tem piše upravnik Anton Udovič. To bo veliko zborovanje — in tudi izredno važno. Preberite na prvi strani poročilo konferenčnega tajnika Antona Udoviča.

Delegacija osvobodilne fronte na konvenciji SANSA

Devetnajstega maja bo se izkrali v New Yorku z ladje 'Île de France' trije odlični Sloveni, katere je poslala na poset Sanso v konvenciji osvobodilne fronte Slovenije. Samsa je bila gotova decembra 1943 in sprejela prvi sedem ranjencev, v januarju 1944 pa je prevzela upravo dr. Franja Bojcovega. Bolnišnica je dobila partizansko ime 'Franja'. Med skalojem in nad prepadom so ljudje pod težkimi pogoji gradili nadaljne barake, bunkerje ter po ozkih, nevarnih vrhovih prenašali ranjence. Pot v 'Franjan' je bila po houdniku. Aprila 1944 so Nemci izsledili to zavetišče in ga napadli. Po dvernem strelnju in bombardiranju je zdravnica Franja Bojcoveva v črni noči obiskala sosedne vasi ter napravila zaupljive ljudi, da so ranjence evakuirali. Prenašali so jih vso noč do šestih zjutraj. Dr. Franja je s svojimi bolničarji evakuiral 28 ranjencev, ki se sami premaknili niso mogli. Odnehalo ni, dokler niso bili vsi v varnih rokah — 6 km stran.

Nemci so na vse načine skušali bolnišnico zavzeti. Prišli so do vnožja grape, kjer pada houdnik 10 metrov v tolmu. In to je bilo vse. Dr. Franja je vrnil svojo zdravniško vlogo v maju 1945. Po dobrej vrednosti je novi imenec za novo delavnico je bil Anton Bojc-Bidovec. Drago Šega je novo ime za Ameriške Slovene, toda v Sloveniji je poznan kot odličen književnik. Znan je zlasti po svojih kritikah in esejih. V kratkem bo Triglav-Film dokončal "Visoko kroniko". Scenarij za ta film je napisal Drago Šega po romanu Ivana Tavčarja. Tudi Šega je bil aktiven partizan ter sodeloval pri slovenskem tisku in kulturnoprosvetnem delu.

Dr. Franja Bojc-Bidovec je odlična slovenska zdravnica in je od januarja 1944 bila upravnica vseh vrst zmanjkuje delavcev in morda nam bo mogoče kaj ukreniti, da one, ki odnehajo, nadomestimo z drugimi. Na konferenci bo poleg poročil o Prosvetni matici, o Ameriškem družinskom koledarju, o Proletarju itd. tudi poročilo o minulem zboru Slovenskega ameriškega narodnega sveta (SANS) ter o njegovih zaključkih.

Razpravljam bomo morali, kako delati na našem delavskem in kulturnem polju v bodoče — torej bo ta konferenca res važna. Tajniku Antonu Udoviču je bilo javljeno že mnogo zastopnikov, zastopnic in gostov, a tudi vse tisti, ki niso bili priglašeni, nam bodo prav tako dobro došli. Torej ne pozabite — na svidenje 11. junija v Arcadia parku v Milwaukeeu.

Dr. Frank J. Kern je edini izmed zdravnikov slovenskega rodu in v tedelu, ki je dal nič koliko svojega časa našemu ljudstvu zastonj. Napisal je besednjak, slovico, napisal je spomine in ima v enem prejšnjih letnikov Ameriškega družinskega koledarja tudi spomine na slovenske semenišnike v St. Paulu v Minnesoti.

Dr. Kern je bil narodni delavec skozi ves čas od kar ga poznano, ni pa bil prijatelj "ajzenponarskih" socialistov. Vzlič temenim mi njegove zasluge in on naše, kolikor jih imamo, ce sploh kaj. Bržkone jih je veliko na obeh straneh.

Cloveku, ki gara noč in dan, se dobro zdi posebno priznanje "z druge strani".

Pri nas smo ga njemu vedno dali tudi takrat, ko smo bili v največjih razprtijah.

Dr. Kern dalje v pismu vprašuje, kje vse je uprednik koledarja dobil podatke, npr. njegove opise v Ameriški domovini. Nu, zamišli si nekak opis in nato zbirš gradivo zanj. Pri SNPJ morda ne bo nikoli nihče vedel, koliko truda me je stalo tisto delo, a SNPJ mi ni prispevala niti za poštnine, ne za voznine. In je nikdar niti nisem vprašal za to. A ko so mi začeli v Prosveti priobčati tisti spis, ki je sedaj predelan v

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;

za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do petka popoldne za priobčitev v številki naslednjega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1904.

Editor: Frank Zaitz

Business Manager: Anton Udovich

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROckwell 2-2864

Z UPRAVNIKOVE MIZE

Anton Udovich

Te dni je minulo eno leto, od kar sem prišel v ta urad za upravnika Proletarca. Presneto je bilo kratko to leto. Menda še nobeno v mojem življenju, kar se jih spominjam, da bi tako hitro minulo, kot preteklo.

Ko sem pričel s tem delom, sem misil tudi javno tako povedal, da sprejemem to službo le začasno, računal sem na en mesec — k večjemu dva, med tem se bo pa že kdaj priglasil in prevzel odgovornosti in delo.

Stavil bi bil hlače in sraco, da ne bom takaj tako dolgo kot sem že. Toda čas je hitel mimo nas, brez da bi opazili kako hitro se iznika v večnost.

Tekom življения sem delal že razna dela in o vsakem sem imel kolikor toliko pojma, kaj je to delo, predno sem pričel, a o upravniskem delu pa nisem imel najmanjšega pojma, sploh po uradih še nisem nikoli delal. Studiral sem kramp in lopato, odkar sem v Ameriki, tudi razne stroje, toda uradno delo, na to nisem nikoli računal. Vsako delo pa zahteva svoje znanje.

Tako sem se trudil po svoje in skušal vršiti kolikor mogoče točno, a kljub vsem prizadevanju sem več ali manj zaostajal. Tehnična dela mi je izvrševala bivša upravnica Anna Beniger, za kar sem ji prav hvaležen. To je dela, ki so vezana med tem uradom, z državnimi, deželnimi in poštнимi uradi. Prej nisem vedel, da se tudi stric Sam zanima za Proletarca. Mislim sem, da je to le zadeva delavcev samih, toda spoznal sem, da je stric Sam več ali manj "firben" kaj se takoj godi. V tem letu sem se seznanil z mnogimi sotrudniki in podporniki tega lista, z nekaterimi osebno, z drugimi le pismeno; uvidel sem, da ima le stevilo zelo dobrih in agilnih somišljenikov, ki so v preteklosti kakor še danes pripravljeni življati v dobrobit Proletarca in kar je vezano z njim. Hvala vsem za sodelovanje v preteklem letu. Hvala vsemu, ki je kaj pripravil, da bi olajšal naporno pot tega lista in kaj je vezano z njim.

Tako sem raztrojeno živel eno leto, med domom, tovarno in uradom. Vsak razsoden človek mi bo priznal, da to ni lahko. Biti vprežen v svetek in petek, brez pravega oddihha. Tudi ko se vleže za nekaj ur počitka, ti roji po glavi, ali si mogoče kaj pozabil, kar bi moralno biti storjeno, kaj bi odgovoril na pikre opazke, ki sem jih tu pa tam dobil iz raznih krajev.

Ako vse to spravimo skupaj, se ni čuditi, če sem se postaral za pet let in najbrž bom šel tudi toliko let prej v nebesa, po zasluženo placi.

Znanstveniki trdijo, da ima vsak človek za en željilec želenja v sebi; reči moram, da jaz ga moram imeti malo več, ali pa če je oni trši kolikor ga je, da sem vztrajal vse skozi, toda vsa ka stvar en čas tripi, in ce bi se vztrajal, bi najbrž ne mogel dolgo. Tako naj tu povem, da ona služba, ki je bila pred enim letom na razpolago, je še vedno odprta, saj je bila ves čas — in upam, da se kdo v kratkem prisli. Jaz sem primpravljen pomagati po možnosti, a odgovoriti ne bom mogel prevzeti po prvem juliju t. l.

Urednik trdi, da mu krajšam življenje s tem odlokom; jaz ne morem pomagat, saj ga tudi sebi krajšam. Saj ko bi si delo malo

Spomini priseljencev na Castle Garden, prednika Ellis Islanda

Večina slovenskih priseljencev je prišla v to deželo skozi otok v newyorski luki, Ellis Island. Mnogi pisatelji so ga označevali za otok solza, a večino pa vzhod v deželo Boginje Svobode.

Nekaj tisoč Slovencev je prišlo v Zed. države skozi Galveston v Texasu, nekateri skozi Boston in Philadelphia, a ogromna večina kot že rečeno pa skozi Ellis Island in pred tem pa skozi Castle Garden v isti luki.

Le najstarejši slovenski priseljeni so šli skozi Castle Garden. Toda skozi ta naseljeniški priskovalni kraj je šlo sto in stotisoč drugih naseljencev otrok narodov, ki so začeli napoljevati to deželo množično veliko preje nego mi.

To je vsele tega za Zed. države zgodovinski kraj in bo ohranjen za spomenik na dobo množičnega priseljevanja. Common Council ima o tem sledče poročilo:

"Tradicijo ljubeči Amerikanici so uspeli v svoji borbi za ohranjanemnost katero mnogi smatrajo za "najznačilnejšo točko" mesta New Yorka — to je Castle Garden, vhodna vrata v Ameriko za milijone Američanov tekoma zadnje polovice 19. stoletja. L. 1941 je bilo naznanjeno, da bo zgodovinska stavba Castle Garden, ki je bila prvotno trdnjava, podrta in odstranjena, da se umakne napredku današnjega časa — napredek v tem slučaju je bila izgradnja tunela za vez med Brooklynom in Battery Parkom na južnem robu otoka Manhattan. V resnici je bila sčasoma stavba, ki je tedaj služila kot akvarium, prostor v katerem imajo na ogled razne ribe in druge morske prebivalce, skoraj dočela podrt. Danes stoji pokoncu samo še okrušena ovalna stena ozir, izid z rdečega peščenca zgrajen med leti 1807 do 1811 v obrambu notranjega pristanišča New Yorka proti pričakovanimu napadu Britancev v vojni L. 1812. Ali stara trdnjava, dasi zdaj skoro podrt, bo zoper zrasla iz razvalin, ker je zvezni kongres odločil, da ta zgodovinska točka postane narodni spomenik in je v to svrhu nakazal \$165.000, kar bo uporabljen za obnovno zgradbe."

Lahko bi ob tej priliki napisal kaj smešnega, lahko tudi kaj bolj trpkega, pa mislim, da to zadostuje, ker potreba je, da grem s tedenskim poročilom več kar je bolezne. Telo je še dobro, samo če mu še ostane ona trdna volja do življenga, pa bo šlo, saj veste kaj mislim, to je ona volja, ki jo mora imeti vsak posameznik, ako se hoče boriti s krijevnim potom trpkega življenga. Saj proletarci vsega sveta, jo poznamo, mnogi se jo ne zavedajo.

Lahko bi ob tej priliki napisal kaj semešnega, lahko tudi kaj bolj trpkega, pa mislim, da to zadostuje, ker potreba je, da grem s tedenskim poročilom naprej.

Los Angeles, Calif. — Blaž Mezori je obnovil naročino in prispeval listu v podporo \$7. Poslal je vsto naš tamkajšni zastopnik Frank Novak.

Oakland, Calif. — Anton Tomšic je obnovil svojo naročino in poslal tudi obnovljeno naročino za Rev. Vital Vodušeka iz San Franciska. Ob enem je poslal tudi znesek za petnajst prodanih koledarjev. A. Tomšic je tudi prispeval listu v podporo \$1. Poleg tega je tudi dopis za list, in še posebno pismo na upravnika v katerem poroča, kaj kaj prodaja koledarje, nekaj jih je prodal 66 milj od svojega doma. Mi vemo, da stem je trud, ne plačan trud, in dokler se dobe ljudje, da se potrudijo za to, je mogoče razpečati — to je več ali manj misijonarsko delo. Vse vere imajo ljudi, da delajo za njih in takoj ima tudi vera v delave in njegove pravice, ljudi, ki žrtvujejo zanjo. Kadarko bzmanjko teh, bo delavstvo bolj revno, kot je sedaj. Vse drugo se po pogovorja pismeno.

WestBattery, Castle Clinton, Castle Garden, Aquarium — to so bila imena to stare vojaške trdnjave, ki bo zdaj obnovljena. Trdnjava se je imenovala West Battery, ko je zrastla v skupine črni nedaleč od obrežja ter bila kasneje preimenovana v Castle Clinton in čast DeWitt Clintonu.

tega ne imenujem mesto poleg vsakega imena.

Hinsdale, Ill. — Andrew Potočnik se je ustavil v uradu in prispeval listu v podporo \$1.

LaSalle, Ill. — Leo Zevnik je poslal naročino na list, prispeval listu v podporo \$2.60, poleg tega je poslal tudi znesek za 39 prodanih koledarjev. Za oglase je že davno postal in s tem zaključil svoj račun.

Alona, Iowa — Simon Troyar je obnovil naročino in prispeval listu v podporo \$2.

East Helena, Mont. — Anton Strainer je obnovil naročino.

Cleveland, Ohio — John Kreblu so obnovili naročino Edvard Branisl, Frank Ivančič, August Kuznik, Frank Sitar in Peter Valenčič.

Coronaopolis, Pa. — Matt Vidmar je obnovil naročino in prispeval listu v podporo \$2. Poslal Leo Zevnik.

Johnstown, Pa. — Frank Cvetan je poslal naročino za Johna Brezovca in za Mary Vidmar. Listu v podporo \$1, ki ga je prispeval John Gomilar. Poleg tega je poslal del zneska prodanih koledarjev, kajk tudi tudi.

Springfield, Ill. — Joseph Ovac je poslal naročino za Julio Golob, ki je tudi prispevala listu v podporo \$1. Ker je bil pri posljalitelju ravno takrat tudi njegov star prijatelj John Gorski st., je tudi on dodal \$1 listu v podporo in Joseph Ovac pa \$4.

Ob enem je poslal tudi znesek za 22 izvodov koledarja, ki so jih tam razpečali, ker pri tem delu sta mu menda pomagala John Gorski in Julia Filipich. Lepo je, da kdo pomaga našim sotrudnikom in najlepša hvala za pomoč.

Detroit, Mich. — Josef Koriscu so obnovili naročino Andrew Grum, Frank Kreshevich, Anton Anzick, Frank Modic, Thomas Petrich, Philip Starvar, Joseph Zrimc, in sam svojo je

newyorškemu županu v obdobju 1. 1815. Skalnatni otoček je s tradnjem vred postal del Battery Parka potom zasipanja obrežnega predelja. Ko so l. 1822 premaknili obrambo mesta v New Yorka v zunanjje pristanišče, je bil Castle Clinton predan v upravo mestu. Kmalu zatem je ta trdnjavski gradec dobil ime Castle Garden, ker so v njem odprli zabavišče in restavracije, kar je izborni uspevalo skozi tri desetletja. Po desetletju ljudi se je zbralo včasih v tem zabavišču. Tu je bil sprejet gen. LaFayette l. 1824. Vsi naši predsedniki od Andrew Jacksona do Franklina Piercea so bili pogosteni in sprejeti v Castle Gardenu. Tu je tudi nastopila s svojim prvim in zadnjim koncertom ameriške ture slavna pevka Jenny Lind poznana kot "švedski slavček".

To je vsele tega za Zed. države zgodovinski kraj in bo ohranjen za spomenik na dobo množičnega priseljevanja. Common Council ima o tem sledče poročilo:

"Tradicijo ljubeči Amerikanici so uspeli v svoji borbi za ohranjanemnost katero mnogi smatrajo za "najznačilnejšo točko" mesta New Yorka — to je Castle Garden, vhodna vrata v Ameriko za milijone Američanov tekoma zadnje polovice 19. stoletja. L. 1941 je bilo naznanjeno, da bo zgodovinska stavba Castle Garden, ki je bila prvotno trdnjava, podrt in odstranjena, da se umakne napredku današnjega časa — napredek v tem slučaju je bila izgradnja tunela za vez med Brooklynom in Battery Parkom na južnem robu otoka Manhattan. V resnici je bila sčasoma stavba, ki je tedaj služila kot akvarium, prostor v katerem imajo na ogled razne ribe in druge morske prebivalce, skoraj dočela podrt. Danes stoji pokoncu samo še okrušena ovalna stena ozir, izid z rdečega peščenca zgrajen med leti 1807 do 1811 v obrambu notranjega pristanišča New Yorka proti pričakovanimu napadu Britancev v vojni L. 1812. Ali stara trdnjava, dasi zdaj skoro podrt, bo zoper zrasla iz razvalin, ker je zvezni kongres odločil, da ta zgodovinska točka postane narodni spomenik in je v to svrhu nakazal \$165.000, kar bo uporabljen za obnovno zgradbe."

Naseljeni, četudi povečini revni, so bili vendarle predmet izkoriscanja po tedanjem "rakevijah". Na vse načine so jih obrali, pogostoj njih lastni sorokaji, ki so prišli semkaj pred njimi in so se že malo znašli v novem svetu. Včasih so jim sleparji prtljagarski agentje pokradli vse kar so prinesli s seboj, drugi sleparji so jih prodajali ničredne železniške in druge listike ali pa jih vodili v hotele, kjer so jih računali tako, da so jih pozrli zadnje nove. Končno so oblasti na pritiski civilnih skupin ustavile te vrste skubenje novih naseljencev. Za časa uprave gov. Grover Cleveland (poznejšega predsednika Zed. držav) so se razinere spet poslabšale in novi govorji je uvedel preiskavo L. 1887, že l. 1890 pa je prevzela naseljeniške zadeve zvezna tozadovna komisija in novi načelni so odletje prihajali v deželo skozi Ellis Island. Castle Garden je l. 1896 postal akvarium, v prihodnjem letu pa bo spet izgledal kakor pred polrdnjim stoletjem in bo nosil spet imenom Castle Clinton.

ročil še nadaljnih 10 izvodov prej pa 105, poleg oglasov. Upam, da ga je ta pošiljka hitreje doseglj.

Strabane, Pa. — Jacob Pavcic je obnovil naročino na list, prispeval listu v podporo \$2.60, poleg tega je poslal tudi znesek za 39 prodanih koledarjev. Za oglase je že davno postal in s tem zaključil svoj račun.

Star City, W. Va. — Lawrence Selaku je obnovil naročino John Gallon, ob enem je poslal znesek za tri prejete koledarde v prispeval listu v podporo 75c.

Chicago, Ill. — Angela Zaitz je izročila znesek za nadaljnje štiri koledarje.

Luka Groser St. — obnovil naročino, kajk tudi STANLEY CHERMAL.

La Salle, Ill. — Frank Martinjak je obnovil naročino in prispeval listu v podporo \$2. Poslal Leo Zevnik.

Springfield, Ill. — Joseph Ovac je poslal naročino za Julio Golob, ki je tudi prispevala listu v podporo \$1. Ker je bil pri posljalitelju ravno takrat tudi njegov star prijatelj John Gorski st., je tudi on dodal \$1 listu v podporo in Joseph Ovac pa \$4.

Ob enem je poslal tudi znesek za 22 izvodov koledarja, ki so jih tam razpečali, ker pri tem delu sta mu menda pomagala John Gorski in Julia Filipich. Lepo je, da kdo pomaga našim sotrudnikom in najlepša hvala za pomoč.

Detroit, Mich. — Josef Koriscu so obnovili naročino Andrew Grum, Frank Kreshevich, Anton Anzick, Frank Modic, Thomas Petrich, Philip Starvar, Joseph Zrimc, in sam svojo je

tudi obnovil. Listu v podporo so prispevali Philip Starvar \$1, Anton Anzick \$1, Louis Alesh 50c in John Lemuth 50c. Ob enem Korsic potoži da koledarji gredo bolj počasi, ker on dela šest dni na teden in mu ne preostaja časa za iti okoli, ob ne-deljah je pa vedno na sej raznih organizacij. Škoda, da mu Korsic pomočnikov kot jih je imel že omenjeni Ovac. To ne bi samo olajšalo delo sotrudniku Korsicu, pač pa bi dalo tudi moralno oživelost raznim somišljenikom.

Chisholm, Minn. — Frank K. Klunje je poslal znesek za dvajset prodanih koledarjev in ob enem tistu listu v podporo \$16.52 ki se kreditira Klunu in Novaku, kajk tudi na denar skupaj priseljnikov. Klunje je poslal znesek za 20 prodanih koledarjev, kajk tudi na denar skupaj priseljnikov. Klunje je poslal znesek za 20 prodanih koledarjev, kajk tudi na denar skupaj priseljnikov.

Brooklyn, N.Y. — Frank Parker je poslal za koledar in prispeval listu od Franka Košaka \$50c.

Iz SANsovega urada

3854 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Telefon: LAWndale 2-0977

Račun za Marc in April 1950

Bilanca 28. februarja 1950.....	\$2,211.98
DOHODKI za upravni sklad SANSA:	
Podružnica št. 15 SANS, Springfield, Ill.	96.40
" " 24 " Virden, Ill.	4.80
" " 45 " Sheboygan, Wis.	2.85
" " 46 " Brooklyn, N. Y.	5.50
" " 48 " Cleveland, Ohio	92.00
" " 54 " Chicago, Ill.	4.00
" " 56 " Milwaukee, Wis.	18.00
" " 60 " Chicago, Ill.	16.00
" " 73 " Herminie, Pa.	7.00
" " 91 " Chisholm, Minn.	14.00
" " 97 " Newark, N. J.	2.00
" " 109 " Pueblo, Colo. (J.M.Stonich)	2.00
Slovenska narodna čitalnica, Waukegan, Ill.	39.00
Philip Kmetec, Chicago, Ill.	10.00
Theresa Speck, St. Louis, Mo.	5.00
John Osredkar, Sanborn, Wis.	2.00
Jacob Bezgovsek, Springfield, Ill.	2.00
	\$ 322.55
	\$2,534.53

IZDATKI:

Najemnina urada (tri mesece).....	\$ 135.00
Razsvetljiva.....	2.00
Telefon in telegrami.....	16.66
Plača tajnika.....	31.52
Plača pomočnika.....	372.36
Poština.....	53.00
Ekspres.....	6.22
Davek od plač in socialne zaščite.....	46.67
Poštovanje (Barrett Transport, Inc., New York, N.Y.).....	7.50
Predavanja (M. Medvešek).....	86.90
Humidorji in vretena za film "Na svoji zemlji".....	22.10
Naročnina.....	3.50
Revije in časopisi.....	1.04
Uradne potrebštine.....	1.50
Razno.....	.30
	\$ 786.27

Bilanca v banki 30. aprila 1950.....	\$1,733.11
Ročna blagajna 30. aprila 1950.....	15.15

\$1,748.26

\$2,534.53

SKLAD OTROSKE BOLNISNICE:

Gotovina 30. aprila 1950.....	\$40,008.88
-------------------------------	-------------

SKLAD ZDRAVILA ZA SLOVENIJO:

Bilanca 28. februarja 1950.....	\$1,612.64
Jehnje Janezich, Dearborn, Mich.	5.00

10.00

\$1,627.64

261.06

Izdatki za zdravila.....	\$1,366.58
--------------------------	------------

Gotovina 30. aprila 1950.....	\$1,366.58
-------------------------------	------------

Mirko G. Kuhel, gl. tajnik

Milan Medvešek, blagajnik.

Zlato v mednarodnih odnošajih še vedno velikanskega pomena

(Konec)

Majhni dečki so lezli v luknjicah, nablrali kamenje v vreče in ga vlekli iz rovov. Na belem dnu so močni možje v možnarjih tolki te kamne do velikosti graha. Potem so te koščke mleli v posebnih mlinih; to je bilo že lažje delo, opravljale so ga ženske. Kamenje so spreminali v prah, ki so ga nato prali na posebnih deskah. In sedaj najvažnejše. Zlato je namreč zelo težka kovina. Če drobce zlata premesamo s peskom in vse to z vodo, odnaša voda pesek, zlato pa pada na dno. To modrost so spoznali že v starem Egiptu in tako so nalovili zlato na dnu. Verjetno tudi drugod ni bilo drugače. Ves srednji vek in novi vek že v prav novem času beremo o izpiralcih zlata.

Tam v Egiptu so doslej drobili in mleli kamenje ter drobce zlata oprasčali iz kremenitega objema. Toda saj dela isto tudi voda. Dan za dan odnaša voda z gora drobce kamenja, počasi, pa vendar gotovo. Voda glodi kamenje ga niža, ga odnaša in ko pride v kamenju do zlata, odnesi tudi to. Dokler voda naglo drvi, plava tudi zlato v močnem toku, ko pa se tok le umiri, se drobci usedejo na dno nad pescem. Laho se nabere na nekem mestu več zlata, laho se tudi več drobcev strne v kepicu ali kepo. Nekdo je to slučajno našel, od vseh strani so ljudje drveli tja in iskali zlato. Izpirali so pescem. Tudi v Dravi in Muri so ga Toda tudi zlata nekoč zmanjka in nato je pesek prazen, ljudje gredo vsak sebi. Redki so zabogateli.

Tako se ljudje še niso umirili. Res izprali so pesek, toda iskali so gore, iz katerih je prišla zlato v pesek ali pa so izprali pesek le na površju, kjer je bil še mehak. Mogoče je pa zlato tudi spodaj, kjer je pesek že strjen v

skalo? Zato so v te skale, v ta strjen pesek noč in dan brizgal močne curke vode. "Teci voda izpiraj in prinasač nam zlato". Nato se vodo lovili; toda zakaj bi slučajno čakali, da se bo v veliki množini voda ustavilo zlato. Ljudje so spoznali, da se v živem srebru topiti zlato in zato so dno posod, nad katerimi je tekla voda, pokrili z živim srebrom, v katerem se zlato, ki teče k dnu, raztopi. Nato so to živo srebro sregravili, živo srebro je izhaljelo in zlato je ostalo. Namašte živega srebra uporabljajo tudi natrijev cijanid; tudi od tod je lahko dobiti zlato, težje pa ga je ujeti v cijanid.

Nekdaj so zlato čistili z ognjem. Kako je to točno bilo, nam pa ni znano, vse pa kaže, da so poznali tudi način z živim srebrom.

Zlato je žlahtna kovina. Ta se da tenko kovati, da dobijo tanke, pretanke lističe, da jih je treba skupaj stisnjenih deset tisoč, da merijo en milimeter. Skozi tak listič vidimo modro svetlobo. Ali pa se da en sam gram zlata raztegniti v žico, dolgo 3000 metrov. Če ga zelo raztegnimo, žari v čudoviti zeleni bleščavi.

Kaj bom govoril, za kaj vse ljudje uporabljajo zlato in zakaj se pehajo za njim. Brali ste, kako ga ponok oblikujejo v palice in te zlate palice skrbno čuvajo pod zemljijo. Zoper se v moderni obliki pojavlja pravljica o krilatem levu, ki straži po svetu nabranjo zlato pod zemljijo in gradi na njem svojo moč. Včasih so ga nosili v svetišča v preročišča bogovom v dar, v zahvalo, v prošnjo za pomoč, da bi podkupili božanstvo. Koliko je bilo nabranega zlata samo v starem preročišču v Delfih in ko je prišla potreba, so ga uporabili. Ali niso bili ti Delfi neke vrste Narodna banka

z zlatimi blagajnami. Apolon, odpusti mi!

Alkimisti so nam ustvarili posos naših možgan — kemijo. In kemija je našla marsikaj pametnego in nad vse koristnega, toda tudi hudičevi hčerki: atomsko in vodikovo bombo. In s tem odkritjem so tudi odkrili, da bi bilo možno prav za prav po zakonih kemije iz cesar koli dobiti zlato.

Seveda so bili med alkimisti tudi goljufi, ki so lagali, da so našli tisti čudovit kamen modrijanov, ki izpremeni samo z dotikom vsako snov v zlato. Nekje se bere o nekem Lulinsu, ki je za angleškega kraja Edwarda I. spremenil 50.000 funтов živega srebra v zlato. S tem kamnom so hoteli najti tudi zdravilo, ki bi ozdravilo vse bolzni. Ali smo res razvozali ugnko alkemistov? Ali nam je res atomska bomba pokazala pot, kako je mogoče katerokoli snov spremeniti v drugo? Ali so nam res razni — mični in cilini pokazali pot k zdravilu, ki bo ozdravilo vse bolezni?

In ker gredo vse vode v more, gre tudi večina zlata s kopnega v morje. Ali veste, da je zlato izmed najmehekijih kovin in da se silno obrablja. Saj ga trdi, da ga mesajo s srebrom in drugimi kovinami. V morski vodi je na sto ton vode 6 in pol gramov zlata. Si predstavljate, koliko zlata je v vsem morju sveta, samo kako ga dobiti iz vode, da bo poceni in se bo izplačilo.

Sicer pa, ali ga res toliko potrebujemo? Je res zlato sreča? Bodimo modrijani in recimo z njimi, da je največja sreča in najlepše zlato znanje, pridnost in poštenje podniecev in narodov.

— Tone Penko

Jugoslavija — dežela prirodnih bogastev

(Konec s 1. strani)

V zadnjih 150 letih je bilo v Srbiji, Crni gori ter Bosni in Hercegovini 28 velikih uporov in deset vojn proti raznim osvajalcem. Vse do zadnje vojne pa borba jugoslovenskih narodov ni mogla biti zmagovala, kljub neštetim žrtvam. Ceprov skriva ozemlje Jugoslavije neizmerna bogastva v sebi, so živeli ljudje silno siromašno. V staro Jugoslavijo je bil narodni dohodek na prebivalca najnižji v Evropi. Slabše je bilo le v Bolgariji in Albaniji. V Jugoslaviji so izvajali največ sladkorne pese v Evropi, a pred vojno je povprečno porabil posameznik le 4 kg sladkorja letno. Celo v Albaniji je bil boljje, saj je prišlo na posameznika 4,1 kg, v Romuniji 3,8 in v Bolgariji 3,3 kg. V izvodnji jekla in železa, osnova industrijalizacije, je bila Jugoslavija s 200,000 tonami na predzadnjem mestu v Evropi, medtem ko je Luksemburg proizvajal letno 800,000 ton. V proizvodnji električne energije so bile za Jugoslavijo le Romunija, Portugalska, Grčija, Bolgarija in Albanija. V proizvodnji naftne naftne je bila Jugoslavija na zadnjem mestu v Evropi.

Za blagajnico je sprejela Josephine Zakrakeš in to šele po dolgem uriranju. Ona se zelo udejstvuje v organizaciji Progresivnih Slovencov. Za zapisnikarja je sprejel Ivan Boštjančič. Za drugega podpredsednika je sprejel M. Medvešek. To je bil edin mandat, za katerega so sprejeli nominacijo trije, a sta jo potem odklonila Medvešek v prid.

Za blagajnico je sprejela Josephine Zakrakeš in to šele po dolgem uriranju. Ona se zelo udejstvuje v organizaciji Progresivnih Slovencov. Za zapisnikarja je sprejel Ivan Boštjančič.

Povprečna živiljska doba je znašala v predvojni Jugoslaviji 28 let, na Danskem pa 58. Umrljivost otrok je bila v Jugoslaviji največja v Evropi. Od 1000 dojenčkov jih je umrlo 250, v Angliji pa 150.

Tak živiljski standard je bil pred vojno zaradi razrednih od-

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

Parkview Laundry Co.

1727-1731 W. 21st Street

CHICAGO 8, ILL.

Fina postrežba — Cens zmerne — Delo jamčeno

TELEFON: CANal 6-7172—6-7173

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING COMPANY

Tel. Michigan 2-3145

1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.

PROLETAREC SE Tiska pri nas

nov v državi sami ter zaradi značaja gospodarstva. Jugoslavija je bila samo agrarni privedenec močnih industrijskih držav. One so iz države črpale surove, nato pa prodajale izdelke po visokih cenah. Kaj pomeni biti surovinska baza velikih industrijskih držav, kaže nazorno na primer: za en pisalni stroj je m o r a l a Jugoslavija izvezlo 50.000 kg ali 5 vagonov železne rude, 3.000 kg koruze ali 334 kg svinjskega mesa.

Sele po poznamo strašno bedo, v kateri so živile generacije Jugoslovjanov, nam postane jasno, od koder to udejstvoval Etbin Kristan. Imel je govor ob otvoritvi zborovanja in potem referat za smernice Sansa in kakšne najboljše, dokler ne pridev v službo. Kristan je bil spet izvoljen za častnega predsednika in pa Louis Adamič. Adamiča so vladni poznavalci na konvenciji.

V glavnem odboru je torej

V ostali eksekutivi so Frank Smith, Marko Kuhel in Joze Zavrtnik iz New Yorka. Ta odbor je bilo spredobinat, dobro funkcionirati.

Castna člana

Zelo veliko se je na tej konvenciji udejstvoval Etbin Kristan. Imel je govor ob otvoritvi zborovanja in potem referat za smernice Sansa in kakšne najboljše, dokler ne pridev v službo. Kristan je bil spet izvoljen za častnega predsednika in pa Louis Adamič. Adamiča so vladni poznavalci na konvenciji.

V glavnem odboru je torej

Miško Kranjec:

Murderers Fare Better

This week we have chosen to give first position in our news columns to the treatment that the courts are giving to the classic American right of free speech. That persons suspected of being communists or ex-communists are mixed up in the business is a matter of minor importance so far as we are concerned. Our interest and our fears are with individual liberty.

According to the ruling of a high Federal Court, Americans now must tell on themselves in matters affecting thought and principle. When a Congressional committee asks, "Are you (or were you ever) a communist?" the only legal course is to answer either "yes" or "no." Failure to answer makes one a lawbreaker and is punished by fines and imprisonment.

It may seem strange to people with old-fashioned ideas about individual freedom that such drastic action is taken against citizens. For here in the United States even a person accused of murder may refuse without prejudice to answer a question that he believes will tend to incriminate him.

However, there is a technical difference in this case. The suspected communists are not being accused of crime. They can not claim fear of incrimination because they are not indicted and because they would be breaking no law merely by being communists.

What harm, then, can come from a commie admitting his status? The answer is social ostracism and punishment by the mob. In the case of communists, the force of government is used as Pontius Pilate used it. No harm is seen, but go ahead and do with communist as you will.

We say that's not only contrary to our concepts of freedom and fairness, but actually dishonest. And if it be argued that the communists themselves are so dishonest that the government can not possibly deal with them by honest methods, that is to admit a weakness in our American society that should make other minority groups shudder.

It would be easy to arouse public resentment against socialists, or Jehovah's Witnesses—or what have you. And then, after damning them in the public mind, to forbid them even to remain silent would be to expose them to a process of social treatment that would be equivalent to a lynching.

We believe we know why a basic right is being abridged in the present instance—and why more rights probably will be wiped away in the future. As we see it, communists are worse than murderers in the eyes of capitalism's defenders because they are attacking the game itself, while murderers only violate one of the superficial rules of the game.

Incidentally, and perhaps significantly, the same behavior characterizes Soviet courts in which, we have been told, those who take human life are sentenced to a few years in prison while those who speak against or sabotage the economy are shot.

Where is the capitalist system taking our nation? How many more freedoms can we surrender without abandoning even a pretense of democracy?—Reading Labor Advocate.

AMERICAN TRAGEDY PROVES NEED FOR HEALTH INSURANCE

Article in Big Magazine for Women Cited as Case for Prepaid Care

WHOLE FAMILY STRICKEN

Sees Argument for System to Avoid Fear of Economic Ruin and Charity

About the last magazine you would expect to carry a boost for health insurance is the "Ladies' Home Journal." It's put out by the Curtis Publishing Company which also prints the "Saturday Evening Post," notorious for its anti-labor articles.

The Curtis Company is Big Business. Its president is Walter D. Fuller, former head of the National Association of Manufacturers, who has frequently fulminated against the Administration's Fair Deal program.

Yet, unwittingly, the "Journal" comes out in its May issue with one of the most effective arguments for health insurance to appear in print so far.

Disaster Hits Whole Family

The "Journal" tells what happens when a family in modest circumstances suddenly finds itself confronted with a medical crisis. A father, mother and young son all at once face the need of surgery and costly medical care.

The article is one of a series on "How America Lives." Real-life characters in it are Merrill Phillips, young electrician and plumber in Walton, Ind., earning \$60 a week; his wife, Virginia, and a five-year-old son, Mickey.

They had scraped together every dollar they could spare to build a little cottage. Their budget was carefully figured out to the last penny.

One Calamity After Another

Then one day, the wife noticed a lump on her breast. The family had hospitalization insurance which cost them \$7.20 a month for "partial coverage," but Virginia feared an extra medical expense and put off going to a doctor. Instead, as the article said, she "lay awake nights, sick with worry."

Then came a new disaster. The husband was victim of an accident on the job. An oil tank fell on him breaking his collarbone. He was rushed to a hospital and put in a cast from neck to waist.

While the doctor was attending Merrill, he learned about Virginia's breast tumor. He insisted on an operation. Still worse, at about the same time the son developed a

crippled cyst back of his knee. A bone specialist was needed, but the family's hospital insurance didn't cover that.

Driven to Charity

Then "the roof fell in." Merrill lost his job. His employer reluctantly explained he had to "cut expenses." The family had a grand total of \$93 in savings. It looked like they would lose their home and all their possessions to pay enormous medical bills.

They were saved from that fate only because neighbors, friends and Merrill's associates in the American Legion pitched in and helped pay the bills. This charity enabled all to have the surgery and medical care needed.

Of course, the "Ladies Home Journal" doesn't point out the obvious moral—that the case of the Phillips' family provides dramatic proof of the need for health insurance legislation.

Can Happen to Any Family

However, Dr. Channing Frothingham, noted New England physician, now chairman of the Committee for the Nation's Health, filled in that gap. That committee, with labor's support, is spearheading the fight for health insurance.

"This American tragedy could happen to any family," declared Rep. Lesinski of the House Labor Committee. His explanation: everybody has a chance to become a capitalist just like everybody has a chance to win the Irish Sweepstakes. And yet there are folks who would like to take the chance out of it, and have us all owning the "machinery of production," and sure of our eats, with no chance about it.

Up near Ishpeming, Mich., an MIT geologist has found traces of the oldest life recorded in the rocks—burrows made by worms 1,200,000,000 years ago in the bed of an ancient sea, seeking food and security even as we do now, each for himself. Rep. Lesinski of the House Labor Committee has a craft union type awareness of environment and historic drift about the same as those ancient worms had. The rest of us should draw some advantages from the developments of the interesting one billion two hundred million years...

This individual search for security and survival is not only doomed to futility, but it's tough on the nerves. Dr. Kalinsky, research psychiatrist at College of Physicians and Surgeons, Columbia University, reports that there are far fewer neuroses and psychoses in bombed out Japan, Germany, France, Holland or even Britain, than in the U.S. His explanation, that in a state of emergency the group assumed more importance than the individual, and "suffering in a group seems easier to bear than individual suffering." You're less likely to crack up from the bombardment of the city you live in than from wondering what your chances are to get a job cleaning the streets under capitalism or to keep up with the neighbors. The damage Free Enterprise does in these respects most difficult to measure, is apparently incalculable.

In places where the average Joes gather, roadside eating stands and the like, the FEPC issue was drawing ten mentions for every other Smathers issue.

"And that includes the so-called 'left-wing issue'."

And here is some more from the Miami "Herald":

"The race issue loomed large in Smathers' victory."

"Two years ago, Senator Pepper said he would support the whole Truman civil rights program if it beat him for reelection—and it probably did, as much as anything."

— League Reporter

Slow down before you become a statistic.

Husband Hunting

"That girl frankly admits she is looking for a husband."

"So am I."

"Why, I thought you had one!"

"So I have, and I spend most of my time looking for him."

PROLETAREC

PEOPLE DO IT

By Henry Jones

Remember the old gag, "Who'll clean the streets under Socialism?" That seems to be a very enviable job these days even if it doesn't pay well. New York City had an opening for 110 of these cleaners at jobs paying from \$1920 to \$2040 a year, and 3,200 lined up to get them, even though there must be a delay of a month or two for mental and physical examinations, and the printed form specified:

"Applicants must be citizens and residents of this state, able to read and write and possessed of \$1.12 to cover a \$1.00 filing fee and the twelve-cent statutory cost of the required notarization."

The line-up to get applications in for this job had started the day before, and was led off by an unemployed sandhog who had saved from his relief allowance the \$1.12 and a substantial lunch to enable him to hold his place in the long line of men who weren't concerned with who would clean the streets under socialism, but with what the chances were to get a job cleaning them under capitalism.

Says Associated Press: "Red China put into effect its new marriage law, which outlaws polygamy and the sale of women." Now isn't that just what wiseacres have been warning you right along, that these damned reds are out to destroy the family?

Those Russians must have been studying capitalism. The Associated Fur Manufacturers of New York City made a deal to swap a dozen live American minks for a dozen live Russian sable, excepting that both sets would be used for breeding purposes. The swap was made, but now the American Fur Manufacturers squeal that the sables were live all right, but had been sterilized!

If you want to be more subversive than Sen. McCarthy, how about starting a whispering campaign that all the folks who wear or buy and give sables, are a fifth column engaged in giving this support to the Stalin Sable Monopoly?

Some of these antics remind us of what Hitler's propaganda minister Goebbels wrote in his Diary for April 24, 1943:

"This fellow Vansittart is really worth his weight in gold to our propaganda. After the war—monument ought to be erected to him somewhere in Germany with the inscription: 'To the Englishman who rendered the greatest service to the German cause during the war.'

Vansittart, you will remember, was the British Lord and "unconditional surrender" boy who wanted to see as many Germans bumped off as possible and who said there was no difference between Germans and Nazis.

So the new head of the U.S. Chamber of Commerce, Otto Seyforth, is the former president of the Grand Rapids, Mich., AFL Trades and Labor Council. He started out with the Stone Carvers' Union and now owns West Michigan Steel Foundry. There's the beauty of Free Enterprise: everybody has a chance to provide showers and a change of clothes for work? If it was integrated with a modern sugar refinery it would even pay to soak the workclothes and run the water through the raw sugar wash, so there would be no waste of sugar—and no matter what its history it would all come out chemically pure and clean sugar.

Add to alumni associations this one recently formed in New York: Association of Former Prisoners of Soviet Labor Camps. It is not expected that they will raise funds for dear old alma mater.

This columnist has been told he will never be a columnist until he learns to report the divorces. So we lift one straight from the scab wires of United Press—or pardon us, the folks replacing the AFL telegraphers "ain't scabs, they're supervisors." It's a straight 100% American divorce story, and runs:

"Mrs. America of 1949 won a divorce today from her mechanic husband who tended their three children while she toured the beauty contest circuit. Mrs. Arnold T. Cloyd, Jr., 23 years old, testified that her husband lied, gambled and mistreated her physically."

Up near Ishpeming, Mich., an MIT geologist has found traces of the oldest life recorded in the rocks—burrows made by worms 1,200,000,000 years ago in the bed of an ancient sea, seeking food and security even as we do now, each for himself. Rep. Lesinski of the House Labor Committee has a craft union type awareness of environment and historic drift about the same as those ancient worms had. The rest of us should draw some advantages from the developments of the interesting one billion two hundred million years...

This individual search for security and survival is not only doomed to futility, but it's tough on the nerves. Dr. Kalinsky, research psychiatrist at College of Physicians and Surgeons, Columbia University, reports that there are far fewer neuroses and psychoses in bombed out Japan, Germany, France, Holland or even Britain, than in the U.S. His explanation, that in a state of emergency the group assumed more importance than the individual, and "suffering in a group seems easier to bear than individual suffering." You're less likely to crack up from the bombardment of the city you live in than from wondering what your chances are to get a job cleaning the streets under capitalism or to keep up with the neighbors. The damage Free Enterprise does in these respects most difficult to measure, is apparently incalculable.

The ice men figure that selling to the railroads would put them in interstate commerce and then they would have to pay their unorganized employees the modest 75-cent minimum wage required under the Wage-Hour Act.

This individual search for security and survival is not only doomed to futility, but it's tough on the nerves. Dr. Kalinsky, research psychiatrist at College of Physicians and Surgeons, Columbia University, reports that there are far fewer neuroses and psychoses in bombed out Japan, Germany, France, Holland or even Britain, than in the U.S. His explanation, that in a state of emergency the group assumed more importance than the individual, and "suffering in a group seems easier to bear than individual suffering." You're less likely to crack up from the bombardment of the city you live in than from wondering what your chances are to get a job cleaning the streets under capitalism or to keep up with the neighbors. The damage Free Enterprise does in these respects most difficult to measure, is apparently incalculable.

"Florida observes believe . . . the thing that really did the trick through the hinterlands was the FEPC issue . . .

"In places where the average Joes gather, roadside eating stands and the like, the FEPC issue was drawing ten mentions for every other Smathers issue.

"And that includes the so-called 'left-wing issue'."

And here is some more from the Miami "Herald":

"The race issue loomed large in Smathers' victory.

"Two years ago, Senator Pepper said he would support the whole Truman civil rights program if it beat him for reelection—and it probably did, as much as anything."

— League Reporter

Slow down before you become a statistic.

Growth of Freedom

"We have had 20 years of the New Deal and the Fair Deal," Sen. Herbert Lehman (D., N.Y.), said recently.

He asked, "Who would say that the American worker, the American farmer and the ordinary businessman is less free than he was 20 years ago?"

The truth is, Lehman points out, the worker, the farmer and the businessman have vastly more freedom than they ever had before. The FEPC issue . . .

"In places where the average Joes gather, roadside eating stands and the like, the FEPC issue was drawing ten mentions for every other Smathers issue.

"And that includes the so-called 'left-wing issue'."

And here is some more from the Miami "Herald":

"The race issue loomed large in Smathers' victory.

"Two years ago, Senator Pepper said he would support the whole Truman civil rights program if it beat him for reelection—and it probably did, as much as anything."

— League Reporter

Slow down before you become a statistic.

Husband Hunting

"That girl frankly admits she is looking for a husband."

"So am I."

"Why, I thought you had one!"

"So I have, and I spend most of my time looking for him."

— League Reporter

LITTLE LUTHER

By JOHN PAINE

"Pop" said Little Luther, "frankly, I'm discouraged. Business is just awful. We're losing money."

"Well, now," said Mr. Dilworth, "let's examine the situation. I see by the Wall Street Journal that the lemonade business is enjoying an upward trend from coast to coast. Maybe you're doing something wrong."

"I don't think so. We've got a swell location, right near that traffic light on the main highway leading out of town, and Scoopy Fleigeneheim's old man painted us a big sign, and we use nothing but the best lemons, and lots of sugar, and we even throw in some cherries, and all we charge is a nickel."

"You might as well give the stuff away," said Mr. Dilworth in disgust. "The best lemons, sugar, cherries, a nickel! You sound like a idiot."

"But, Pop, you need lemons, sugar and cherries for lemonade. What else can we use?"

"What else?" cried Mr. Dilworth. "Jerk! You're giving them water, aren't you?"

"Yes, but Pop, everybody knows water is free."

"Nonsense, you're performing a public service. Did anybody else think of standing near that traffic light and providing the public with water? No, nobody but you. It's your own brilliant, exclusive, patent-pending idea. Are you going to give away an idea like that for nothing?"

"But, Pop," said Little Luther, "the whole idea was to sell lemonade, not water."

"Naturally, son. For those people who want lemons in their lemonade, there will be a slight extra charge. Lemonade without sugar will be slightly more because of its refreshingly delightful non-fattening qualities. The Super-Duper Special, lemonade with grated cherry will be slightly higher. And for 16c shoot the works and give them a whole cherry."

"Sixteen cents!" shrieked Little Luther. "How did you get way up there?"

"The whole point," said Mr. Dilworth smugly, "is to make them think they're getting a bargain. Don't charge, a nickel or a dime. Make it a cut-rate 7c or a carefree 11c or a casual 13c. Get the idea?"

"Sure, Pop. Care-free, cut-rate, casual robbery. Which reminds me, Pop, how'd you like to throw discretion to the winds and slip me 37c a week instead of that stingy old quarter for my allowance?"